

markt hadden, verdween. Hoe wanhopig ze waren, kon DNB ook afleiden uit de hoge rente die Icesave bood. Met eerst 5 en later 5,25 procent rente op vrij opeisbare tegoeden, kwam Icesave op plaats één in de Nederlandse spaarrentes-hitlijsten. Zoals elke econoom weet, geldt dat een hoog verwacht rendement samengaat met een hoger risico.

NAUWELIJKS GELD

Die hoge rente alleen al had de aandacht van DNB moeten trekken, ondanks de mooie folder van Icesave, waarin op de vraag 'is mijn geld veilig bij Icesave', een stellig 'ja' volgde. DNB houdt bij of de bank liquide genoeg is. Het IJslandse garantiestelsel staat garant voor de eerste 20.887 euro. Het probleem was echter dat het IJslandse garantiefonds ontoereikend was. DNB kon weten dat IJsland bij een bankondergang nooit zijn verplichtingen zou kunnen nakomen.

Begin augustus analyseerde *FEM* het jaarverslag uit 2007 van het IJslandse Spaarders en Investeerders Garantiefonds. Daaruit bleek dat het fonds nauwelijks geld had. Zelfs de toch al magere minimumeis, dat de IJslandse banken minimaal 1 procent van hun gemiddelde spaarvermogen in het fonds stoppen, werd eind 2007 niet gehaald, zei fondsdirecteur Jónas Thordarson tegen *FEM*. Mocht een bank omvallen, dan zal het fonds geld moeten lenen, aldus de directeur toen. De oorlogskas bedroeg zegge en schrijve 67 miljoen euro. Kruidels vergeleken met de bijna 14 miljard euro die er op de spaarrekeningen van de klanten stond. Bovendien bezat het fonds alleen IJslandse kronen, een munt die al een jaar in waarde daalde ten opzichte

DNB HAD KUNNEN WETEN DAT IJSLANDS GARANTIESTELSEL TEKORT SCHOOT

van de euro. Met elke nieuwe daling, verdampde de euro-waarde van het fonds verder.

Veel spaarders vinden dat DNB nalatig is geweest. Marcel van den Noord van het Nationaal Incasso Bureau: "DNB valt heel wat te verwijten.

Hoe is het mogelijk dat Icesave in mei van dit jaar een vlag in Nederlandse grond steekt en mensen met een hoge rente verleidt om nog geen zes maanden later simpelweg de luiken te sluiten? Nadat de rook is weggetrokken resteert het besef dat toezicht van DNB de burger niet behoedt voor vernuftige oplichters, met alle desastreuze gevolgen van dien."

Het beeld is genuanceerder, zo blijkt uit de reconstructie. DNB was machteloos. Kon DNB de vergunning weigeren? Nee. De Europese regels verbieden dat. Een bank die een vergunning van een van de EU landen, Noorwegen, IJsland of Liechtenstein heeft, heeft een Europees paspoort waarmee ze haar diensten van Helsinki tot Tenerife mag aanbieden. Een briefje naar DNB ter kennisgeving, en de bank mag aan de slag. Zo ook Landsbanki, moederbedrijf van Icesave.

Formeel gezien is de IJslandse toezichthouder verantwoordelijk voor een bank als Landsbanki. Dat is ook de reden dat bijvoorbeeld DNB niets kon doen, ook al werd Landsbanki geleid door een man die in 1990 werd veroordeeld wegens boekhoudfraude. Onder Nederlandse regels had een dergelijke bestuurder nooit een verklaring van goed gedrag gekregen.

[WALTER.DEVENIJS@REEDBUSINESS.NL]

[EDIN.MUJAGIC@REEDBUSINESS.NL]

ICESAVE
IN DE
POLDER

icesave

Op 29 mei 2008 opent Icesave de Nederlandse spaaroorlog. Met een enorm reclamebudget en een zeer hoog rentetarief worden **spvaarders gelokt**. In nauwelijks drie maanden tijd haalt de in nood verkerende IJslandse Icesave-eigenaar landsbanki 1,6 miljard euro binnen. Dagelijks melden zich 700 nieuwe spaarders

De bank doet er alles aan om het geld te behouden. Het schoffeert zelfs toezichthouder DNB in haar overlevingsstrijd. De Icesave-cijfers laten enorme aantallen zien. Misschien is het een **geluk bij een ongeluk** dat deze bank al snel is gestruikeld. Als Icesave een heel jaar had gedraaid, was de schade voor de staat en

de Nederlandse banken gigantisch geweest. Begin oktober struikelt Icesave. Zo'n 106.000 Nederlandse particulieren hebben geld overgemaakt naar Icesave, blijkt uit cijfers van DNB. Daarvan zijn er zo'n 32.000 en/of rekeningen. De meerderheid heeft de depositogarantiegrens van 100.000 euro niet overschreden. Slechts 469

particuliere rekeninghouders hadden een saldo dat hoger is dan de 100.000 euro. De spaarders krijgen de rente vergoed tot de datum waarop de bank officieel werd gesloten met een **noodregeling** van DNB (13 oktober). De toezichthouder gaat ervan uit dat de IJslanders een schade moeten vergoeden van ongeveer

1,3 miljard euro, terwijl Nederland zal opdraaien voor 300 miljoen euro. Zo'n inleg van 40 miljoen euro wordt niet uitgekeerd, omdat de depositogarantiegrens is overschreden. In dat bedrag zijn de gemeenten en de provincies, voorlopig ruim 200 miljoen euro, nog niet meegenomen.